

เทศน์เช้า วันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

วันนี้วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา เราเป็นชาวพุทธนะ เราภูมิใจกันว่าเราเป็นชาวพุทธ พระพุทธศาสนา ศาสนาแห่งปัญญา เราภูมิใจกันว่าศาสนาแห่งปัญญา เรามีปัญญากัน เห็นไหม ศาสนาพุทธเป็นศาสนาแห่งปัญญา วันนี้เป็นวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนานะ พระพุทธศาสนาที่ส่วนพระพุทธศาสนา คนมันก็ส่วนคน คนเรา เรานับถือพระพุทธศาสนา

วันนี้วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา เราเอื้ออาทรต่อกันหรือเปล่า ถ้าเราเอื้ออาทรต่อกัน เพราะอะไร เพราะศาสนามันขัดเกลา ถ้าศาสนามันขัดเกลาให้จิตใจเรานุ่มนวล จิตใจเรามีคุณธรรม เห็นไหม ถ้าจิตใจเรามีคุณธรรม เราทำสิ่งใดเรามีความเสมอภาคกัน เราให้เกียรติต่อกัน

การให้เกียรติกัน เรามีน้ำใจต่อเขา เขาก็มีน้ำใจต่อเรา การเอื้อเพื่อเผื่อแผ่ ในพระพุทธศาสนานะ เวลาพระภิกษুবวชมาเป็นพระ ถ้าไม่เอื้อในธรรมวินัย ไม่เอื้อในวินัย นี่เป็นอาบัติแล้ว ไม่เอื้อเพื่อเผื่อแผ่ นี่เป็นอาบัติ ถ้าเราเอื้อเพื่อเผื่อแผ่ เอื้อเพื่อเผื่อแผ่กับใครล่ะ

เราเป็นชาวพุทธเราต้องการบุญกุศล บุญกุศลมันอยู่ที่ไหน

บุญ เห็นไหม ในกรรมฐาน หลวงปู่ฝั้นท่านข้ามแม่น้ำโขง แล้วมันต้องเสียค่าจ้างพายเรือจ้างข้ามฟาก ไม่มีให้เขา พอมันไม่มีให้เขา ก็บอก “เอาบุญนะ เอาบุญนะ”

เขาก็บอก “เออ! เอาบุญก็ได้”

ก็พาข้ามฝั่งไป พอข้ามฝั่งไปเสร็จแล้ว พอลงเรือเสร็จแล้ว เขาบอกว่า “เอาบุญมา”

หลวงปู่ฝั้นท่านสลดใจนะ มันไม่รู้ว่าบุญมันคืออะไรเลย ท่านก็เลยแคะจีมูกให้มัน พอแคะจีมูกให้มัน มันก็เอาจีมูกมาเอาลิ้นแคะดูใจ “อ้อ! บุญมันเก็บๆ เนาะ บุญมันเก็บๆ”

บุญมันคืออะไรล่ะ บุญของเราเนะ เราทำบุญของเรา เราก็ต้องการประสบความสำเร็จในชีวิต เราต้องการความสงบ เราต้องการความสุข

ความสุขของเราเนะ ถ้าในครอบครัวของเรามีความเข้าใจกัน นั่นคือความสุข ครอบครัวถ้าพูดกัน เข้าใจกันสิ่งต่างๆ มันมาจากไหนล่ะ? มาจากความเข้าใจกัน ความสุขอย่างนี้ เราต้องการปรารถนาความสุข เราเกลียดความทุกข์ ความทุกข์เราปฏิเสธไป

ฉะนั้น เวลาเราเกิดมาเป็นมนุษย์ มนุษย์มีกายกับใจ ร่างกายมันต้องมีปัจจัยเครื่องอาศัยของมัน ถ้ามีปัจจัยเครื่องอาศัยของมันนะ มีอาหารการกินก็เป็นความสุขของมัน มีความสุขนะ ความสุขอย่างนี้ เห็นไหม โรคหิวเป็นโรคประจำธาตุชั้น โลกนี้มันบกพร่องอยู่เป็นนิจ ร่างกายมันต้องการอาหารตลอดไป พอดีต้องการอาหารตลอดไป เราก็หาสิ่งนี้มาเพื่อความดำรงชีวิตของเรา ดำรงชีวิตไว้ทำไม? ดำรงชีวิตไว้คั่นคว่าหัวใจของเราใจ

เพราะกายกับใจใจใหม่ ถ้าไม่มีร่างกาย จิตใจมันอยู่ในร่างกายนี้ แล้วถ้าไม่มีปฏิสนธิจิต ไม่มีกำเนิด ๔ ไม่มีกำเนิดในครรภ์ ในน้ำคร่ำ ในโอปปาติกะ ถ้าไม่มีกำเนิด ๔ จิตมันมาจากไหน

เราเกิดเป็นมนุษย์ มนุษย์มีค่าตรงนี้ มีค่ามาก มีค่าเพราะปฏิสนธิจิตมันเกิดในไข่ เกิดในน้ำคร่ำ เกิดในโอปปาติกะ มันเกิดมาเป็นเรา พอเกิดมาเป็นเรา พระพุทธศาสนาสอนที่นี้ไง พระพุทธศาสนาสอนที่ว่าเรานี้มาจากไหน เรามาจากไหน

เรามาจากบุญกุศล เรามาจากการทำบุญกุศล เราถึงได้มากำเนิด เราถึงได้มาเกิด ถ้ามันไม่มาเกิดมันไปไหน จิตมันไปไหน วัฏฏะนะ ผลของวัฏฏะ จิตเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะนี้ คุณิ เทวดา อินทร์ พรหมเขาก็มีบุญกุศลของเขา อยู่ของเขา ถ้ามีบาปอกุศลก็ตกนรกอเวจี

ของเรา เราเกิดมา เราเกิดเป็นมนุษย์ มนุษย์สมบัติ พระพุทธศาสนาสอนที่นี้ไง ว่าเรามาจากไหน มาจากไหน มาจากไหนแล้วเกิดมาเป็นมนุษย์พบพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนา สอนที่นี้ไง

ถ้าเราเอื้อเพื่อแผ่ต่อกัน เราเอื้อเพื่อ การเอื้อเพื่อ ถ้าเอื้อเพื่อ ความสมว่าเสมอกันในทางโลก แต่ถ้าเราเป็นนักปฏิบัติเนะ เราจะปฏิบัติของเรา เราเอื้อเพื่อกับหัวใจของเราใหม่ ถ้าเราเอื้อเพื่อกับหัวใจของเราเนะ วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา เขาไปวัดไปวา เขาทำบุญกุศลกัน

ทำบุญกุศล นี่เป็นประเพณีวัฒนธรรม เราก็เอื้อเพื่อต่อเรา เราเข้าวัดเข้าวา ใกล้เคียงใกล้เคียงขึ้นมา ได้ฟังธรรม ได้ศึกษา

คนที่ไปวัดไปวา ทุกคนพอเข้าวัดแล้ว เขาบอกว่าวัดนี้ก็ให้อภัยต่อกัน สถานที่ให้อภัยทาน เราให้อภัยต่อกัน พระพุทธศาสนาให้อภัยต่อกัน มีการขาดตกบกพร่องสิ่งใดเราก็จูนเจือต่อกัน สิ่งใดที่มีการบาดหมางกัน เราก็ให้อภัยต่อกัน

การให้อภัยต่อกัน เราให้อภัยได้ด้วยความรู้สึนึกคิดของเรา แต่ถ้าให้อภัยขนาดไหน ความรู้สึกนึกคิดของเรา จิตนี้มันเวียนว่ายตายเกิดมันก็มีของมัน ถ้ามันมีของมัน เราก็ต้องมีสติปัญญาแล้ว เราจะเอื้อเพื่อหัวใจของเราแล้ว

ถ้าเอื้อเพื่อหัวใจของเรา เวลาไปวัด ไปที่ประพฤติปฏิบัติ เขาต้องการความสงบ เห็นไหม เพราะ รูป รส กลิ่น เสียง เป็นบ่วงของมาร เป็นพวงดอกไม้แห่งมาร เราอยู่กับโลก เราต้องการบุญกุศล เราต้องการสิ่งใด เราแสวงหา มันเป็นพวงดอกไม้แห่งมาร

จิตใจของเราถ้ามีศีล มีศีลคืออภรณ์ ร่างกายของเรา เรามีเครื่องนุ่งห่มที่สวยงาม เราไปที่ไหนเราก็ภูมิใจของเรา จิตใจของเราถ้ามันมีศีลมีอภรณ์ของมัน นี่เราเอื้อเพื่อหัวใจของเรา ถ้าเอื้อเพื่อใจของเรา ทุกอย่างมันพร้อมหมดแล้ว

คนที่จะประพฤติปฏิบัตินะ ใครจะประพฤติปฏิบัติ คนเรามันมีแต่ความขาดตกบกพร่อง จิตใจของเรามีแต่ความหมักหมม แล้วก็บอกให้ทำความสงบของใจๆ แล้วมันจะสงบได้อย่างไรล่ะ

แต่ถ้าเรามีทาน มีศีล มีภาวนา...มีทาน มีศีลของเรา มันเอื้อเพื่อในโลกก็ปัญญา เอื้อเพื่อความเห็นของเรา เอื้อเพื่อให้จิตใจมันมีเจตนา เห็นไหม เราปรารถนาความสุข เราเกลียดความทุกข์ ความสุขที่เราอาบเหงื่อต่างน้ำกัน ดิ้นรนกัน เราหามาเพื่อสิ่งใด? เราหามาเพื่อปัจจัยเครื่องอาศัย เราหามาเพื่อความสุขประจำธาตุชั้นชั้นของเรา แล้วจิตใจของเรามันก็ยังเร่าร้อนอยู่ จิตใจของเรายังไม่มีที่พึ่งอาศัย เราจะเอื้อเพื่อกับหัวใจของเรา ให้เห็นประโยชน์กับใจของเรา

ถ้าเห็นประโยชน์กับใจของเรา เราจะเริ่ม เห็นไหม เพราะเราศึกษา เราไปวัดไปวาทำบุญกุศลของเราแล้วเราก็ฟังธรรม “ชีวิตนี้มาจากไหน ชีวิตนี้มาจากไหน ชีวิตเกิดมาทำไม เกิดมาแล้ว

ตายแล้วไปไหน"...เราเกิดมาเราเป็นเจ้าของชีวิตของเรา แล้วชีวิตเราไม่มีใครดูแลมันเลยหรือ เรือ
ไม่มีหางเสือใช่ไหม เราจะปล่อยชีวิตเราไปไหน...พระพุทธศาสนาสอนที่นี้ไง

ความสุขทางโลกมันอยู่ที่เวรที่กรรม เราทำคุณงามความดีของเรา เราเกิดในประเทศอัน
สมควรมันก็สมควรของมันนี่แหละ จิตใจอันนี้ถ้าไม่มีใครประพฤติปฏิบัติ ไม่มีใครดูแลมัน ถ้า
ไม่มีสติไม่มีปัญญาเข้ามาดูแลมัน เราจะดูแลอย่างไรล่ะ ถ้าเราเอื้อเพื่อ เอื้อเพื่อเพราะอะไรล่ะ

เอื้อเพื่อเพราะเราได้ศึกษา เราได้เข้าใจ พอคนศึกษา คนเข้าใจ คนมีปัญญาขึ้นมาแล้วมัน
จะมีสติทวนกระแสกลับมากที่ใจของเรา เรามองแต่เรื่องข้างนอกนะ ทุกคนไม่ดี สรรพสิ่งไม่ดี
สังคมไม่ดี ไม่ดีสักอย่างเลย แต่กิเลสในใจของเราไม่ดีไม่ได้มอง กิเลสในหัวใจของเราที่มันไม่ดี

ถ้าเราเอื้อเพื่อที่นี้ พระพุทธศาสนาสอนที่นี้ไง นี่ศาสนาแห่งปัญญา

วันนี้วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา เพราะอะไร วันนี้เพราะว่าพระอรหันต์ ๑,๒๕๐ องค์
เป็นพระอรหันต์ทั้งหมด เพราะท่านเอื้อเพื่อในหัวใจของท่าน ท่านมีข้อวัตรปฏิบัติในใจของท่าน
ท่านทำใจของท่านขึ้นมา ถ้าไม่เอื้อเพื่อ คนไม่เอื้อเพื่อมันจะเข้าไปทำความสงบของใจไม่ได้ ถ้า
ใจมันสงบแล้ว ถ้าไม่มีปัญญาของมัน มันจะเกิดปัญญาขึ้นมา วิปัสสนาในหัวใจไม่ได้ ถ้าใน
หัวใจนั้นวิปัสสนา มันชำระล้างในหัวใจ เพราะอะไร เพราะเอื้อเพื่อ เพราะเห็นคุณประโยชน์
เพราะมีความตั้งใจ เพราะทำของหัวใจนี้ได้ไง ถ้าหัวใจมันทำของมันได้ นี่เอื้อเพื่อมาจากไหน

ฉะนั้น หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ครูบาอาจารย์ของท่านอยู่ในป่าในเขาของท่าน ท่าน
ต้องการสถานที่เป็นสัปปายะ เพราะความเอื้อเพื่ออย่างนั้นเอื้อเพื่อแบบธรรม เพราะครูบาอาจารย์
ท่านเห็นประโยชน์ของการทำความสงบของใจ เห็นประโยชน์กับความสุขแท้ เห็นประโยชน์กับ
วิมุตติสุข ถ้าเห็นประโยชน์ที่นั่นท่านถึงมีข้อวัตรปฏิบัติเป็นทางก้าวเดินของท่าน ท่านวางไว้

แต่พวกเราเป็นทางโลกใช่ไหม คุณติ หลวงตาท่านบอกว่าหลวงปู่มั่นท่านอยู่ในป่าในเขา
เวลาพูดถึงทางธรรมท่านประเสริฐที่สุด แต่พูดถึงทางโลกนะ ท่านเป็นเศษคน เป็นผ้าจู้รีว เพราะ
มันไม่มีค่าไปอยู่ในป่าในเขา นี่โลกมองอย่างนั้นไง มองว่าถ้าจะมีความสุขต้องมีเครื่องใช้ไม้สอย
อุดมสมบูรณ์

แต่ครูบาอาจารย์ของเราท่านจะมีความสุขมันต้องเอื้อเพื่อในใจ ต้องมีศีล สมาธิสมบุรณ์ ถ้ามีศีล สมาธิสมบุรณ์ เพราะมันมีข้อวัตรปฏิบัติอย่างนั้น การเอื้อเพื่ออย่างนี้เราเอื้อเพื่อในใจของเรา ถ้าเอื้อเพื่อในใจของเรา เห็นใหม่ สัปปายะ สถานที่ที่เป็นสัปปายะ หมู่คณะเป็นสัปปายะ

หมู่คณะเป็นสัปปายะ ไปวัดแล้วต่างคนต่างสงบระงับ ต่างคนต่างหาที่สงบ ต่างคนต่างนั่งสมาธิ ต่างคนต่างดูแลหัวใจของตัวเอง ต่างคนต่างเอื้อเพื่อ พอเอื้อเพื่ออย่างนี้ขึ้นไป ในสมัยพุทธกาลมีคฤหัสถ์เขาไปวัด ไปวัดที่ปฏิบัติ ไปถึงเจียบกริบเลย ก็สงสัยว่าพระไปไหนหมดใช่ไหม

บอกว่า ถ้าอยากจะเจอพระให้เคาะระฆัง

เพราะพระต่างคนต่างมา ต่างคนต่างมาเพราะเขาเอื้อเพื่อในหมู่คณะของท่าน ท่านเป็นสัปปายะของท่าน ท่านต่างคนต่างหาที่สงบวิเวกของท่าน ท่านประพฤติปฏิบัติของท่าน เห็นใหม่

พอได้ยินเสียงระฆัง เรื่องของสงฆ์เกิดขึ้น เพราะเรื่องการประชุมเกิดขึ้น ท่านก็ต่างคนต่างเดินมา คนที่เห็นก็ว่า “เอ๊ะ! พระที่นี่เขาไม่คุยกัน พระที่นี่เขาไม่สูงสิงกัน แสดงว่าพระที่นี่เขาทะเลาะกัน พระที่นี่เขาไม่ถูกกัน”

ไปฟ้ององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระที่วัดนั้นไม่ดีเลย เพราะท่านไม่สูงสิงกัน ท่านไม่เอื้อเพื่อต่อกัน

เอื้อเพื่อแบบโลก เอื้อเพื่อแบบโลกคือปัจจัยเครื่องอาศัย เห็นใหม่ เอื้อเพื่อแบบธรรม ไปฟ้ององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกไม่ใช่ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า นั่นละ อย่างนั้นละ นั่นละเขาเอื้อเพื่อธรรม

เอื้อเพื่อธรรมคือเอื้อเพื่อความสงบสงัด เอื้อเพื่อในหัวใจของท่าน ท่านประพฤติปฏิบัติของท่าน เห็นใหม่ เพราะมีอันนั้นมันถึงมีการประพฤติปฏิบัติ เพราะมีการประพฤติปฏิบัติมันถึงมีพระอรหันต์ ๑,๒๕๐ องค์วันนี้ไง พระอรหันต์ ๑,๒๕๐ องค์เกิดขึ้นมาได้ยังไง พระอรหันต์ ๑,๒๕๐ องค์เกิดขึ้นมาจากการศึกษา เกิดขึ้นมาจากการค้นคว้าอย่างนั้นหรือ สุตมยปัญญา จินตมยปัญญา ภวานามยปัญญา

ถ้าภาวนามยปัญญา เห็นไหม หลวงตาท่านถึงบอกว่า ถ้าที่ไหนยังมีป่าเขาอยู่ ถ้าที่ไหนยังมีสถานที่ที่เป็นสัปปายะอยู่ ถ้ามีศากยบุตรพุทธชินโรสกำลังศึกษาค้นคว้าอยู่ ศาสนานี้จะมีหลักมีชัย

ถ้าศาสนานี้เราทำลายมันหมดเลย ไม่มีสิ่งใดเลย แล้วพระจะอยู่ที่ไหน แล้วผู้ที่ค้นคว้าจะมาจากไหน แล้วศากยบุตรมันจะเกิดขึ้นมาอย่างไร ถ้าศากยบุตรเกิดขึ้นมาไม่ได้ สังฆธรรมที่เป็นความจริงในหัวใจ ถ้ามันไม่มีขึ้นมาจะเอาอะไรมาสั่งสอนกัน จะเอาอะไรเป็นหลัก

โลกธรรม ๘ โมฆบุรุษตายเพราะลาภ เห็นลาภสักการะมานี้ไหลไปแล้ว นั่นมันเรื่องอะไรนะ สิ่งนั้นเป็นเรื่องโลกๆ ไซ้ไหม

เรื่องของโลก เห็นไหม วันนี้วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา เขาบอกว่าให้ชาวพุทธเราไปวัดไปวา ไปวัดไปวาก็ไปเพื่อทำบุญกุศลของเรา การเสียสละ โยมที่ได้เสียสละออกมา เอามาตั้งแต่ตอนที่ถวายทานมานั้น อันนั้นเป็นของโยม เห็นไหม

หลวงตาท่านบอกว่าพระภิกษุนี้เป็นเนื่อนาบุญของโลก ญาติโยมเขาได้หว่านได้ไถของเขา เขาจะเก็บเกี่ยวผลประโยชน์ของเขา เนื่อนาบุญของโลก เวลาเขาเก็บเกี่ยว พวกข้าวพวกเศษฟางตกอยู่พื้นนานั้น นานนั้นจะได้ตรงนั้นแหละ แต่เจ้าของนาที่เขาได้หว่านได้ไถ เขาได้เก็บได้เกี่ยวผลประโยชน์เขาไป

นี่ก็เหมือนกัน เราเสียสละทานนั้นนะ บุญกุศลสิ่งที่เป็นสังฆธรรม บุญกุศลอยู่ที่ไหน บุญกุศลที่โยมถือข้าวปลาอาหารมา ใครเป็นคนถือมา โยมถือมาไซ้ไหม โยมเห็นไซ้ไหม โยมเสียสละออกไป สิ่งนั้นโยมเห็นไซ้ไหม ภาพนั้นมันติดกับใจไป

บุญมันอยู่ที่เจตนาของใจ ใจที่เสียสละออกไปนั้นมันเป็นทิพย์ สิ่งนี้มันเป็นการแสดงออกของใจเท่านั้น วัตถุประสงค์นี่เป็นการแสดงออกของใจ ใจได้แสดงออก ใจได้เสียสละออกไป สิ่งที่เจตนา สิ่งที่ได้รับรู้มันเป็นทิพย์ เป็นทิพย์เพราะอะไร เพราะสิ่งนั้นมันจะฝังใจไปตลอด คิดถึงเมื่อไหร่ก็ได้ ข้าวปลาอาหารเก็บไว้มันจะเน่ามันจะเสีย โยมคิดถึงที่โยมทำบุญมาเมื่อปีที่แล้ว เมื่อ ๑๐ ปีที่แล้ว ข้าวปลาอาหารมันยังสดๆ ร้อนๆ อยู่ มันไม่บูดไม่เน่า นี้โดยวิญญูณ โดยความรู้สึกลึกซึ้ง แต่ถ้ามันสะสมไป นี่ไง สิ่งที่คุณใดได้หว่านพืชพันธุ์ของเขา เขาจะเก็บเกี่ยวของเขาไป

โยมทำของโยมแล้วไม่ต้องไปติดใจสิ่งที่ได้ถวายทานไป “ทำไมพระท่านไม่ทำอย่างนั้น ทำไมพระไม่ทำอย่างนี้” โยมไม่ต้องไปติดใจ โยมเอาแต่สิ่งที่ได้เสียสละนั้นไป แล้วเก็บเกี่ยวเอาแต่ความดีในหัวใจนั้นไป สิ่งนี้จะเป็นผลประโยชน์ของโยม

พระ เนื่อนาบุญของโลก ที่ดินเวลาเก็บเกี่ยวแล้วเศษพืชพันธุ์ตกลงที่คือนั้น พระที่รู้จักใช้ รู้จักสอย มันใช้โดยความไม่เป็นหนี้ ไม่ใช่โมฆบุรุษ ไม่ใช่ตายเพราะลาภ

ต่างคนต่างทำหน้าที่ของตน เพราะมันมีสัจจะความจริงเอื้อเพื่อในความเป็นอยู่ของเรา แล้วเราให้ทุกคนเอื้อเพื่อหัวใจ หัวใจของแต่ละบุคคล หัวใจอันนั้นมันมีค่ามาก ถ้ากำหนดพุทธา นุสติ พุทธโธฯ เห็นไหม พุทธโธแล้วมันน่าเบื่อหน่าย พุทธโธแล้วมันยุ่งยาก

พุทธโธนั้นนะให้มันสงบให้ได้ ถ้ามันสงบเข้ามาจริงนะ โยมจะเห็นคุณค่าความรู้สึกในใจ อันนั้น เงินทองซื้อไม่ได้ สุขทุกข์มันอยู่ที่นั่น ถ้าที่นั่นมันทำได้ อันนี้เนื่อนาบุญแท้ สิ่งนี้มันจะเป็นความจริง

วันนี้พระพุทธศาสนาให้เอื้อเพื่อหัวใจของเรา แต่มันจะทำได้มันก็ต้องมีทาน มีศีล มีภาวนา ถ้าไม่มีทาน ไม่มีการศึกษา ไม่มีการชักนำเข้ามา เราจะไปรู้อะไร เห็นเขาเหาะเหินเดินฟ้า บอกนั่นเป็นธรรม...ไม่ใช่ อภิญญา รู้วาระจิต เขาแสดงเล่ห์กลให้ดู อันนั้นเล่นแร่แปรธาตุ มันไม่ใช่ความจริงหรอก

ความจริงคือความสุขความทุกข์ในใจ ไอ้การเล่นแร่แปรธาตุ วิทยาศาสตร์มันทำได้ ไม่ต้องไปสนใจกับมัน จะสนใจไม่สนใจตรงไหนล่ะ? จะสนใจไม่สนใจก็ตอนฟังธรรมนี่ ตอนฟังแล้วใคร่รวบรัดศึกษา อะไรเป็นจริง อะไรมันไม่จริง

สิ่งที่เป็นจริง เห็นไหม สัจธรรม ทองคำทนไฟ ทองคำแท้ให้ไฟเผาเผามันเข้าไป สัจธรรมพิสูจน์เข้าไป สัจธรรมพิสูจน์มันเข้าไป มันเป็นทองคำแท้ มันทนต่อการพิสูจน์ สัจธรรม สัจจะ อริยสัจจะมันทนต่อการพิสูจน์ แต่ถ้ามันไม่ใช่ของจริงมันทนการพิสูจน์ไม่ได้ มันเจอแค่ความร้อนมันก็ละลายแล้ว เห็นไหม ทองคำแท้มันทนการพิสูจน์นะ

หัวใจของเรานั้นเป็นนามธรรม แร่ธาตุทั้งหลายมันแปรสภาพของมันหมด ธาตุรู้ ธาตุรู้ นะ ธาตุรู้เป็นธาตุที่มีชีวิต ความรู้สึกเรานั้นมีชีวิต มันเป็นธาตุอันหนึ่ง ธาตุ ๖ ดิน น้ำ ลม ไฟ

อากาศธาตุ ธาตุรู้ ธาตุรู้อันนี้มันมีวิชาครอบงำมันอยู่ แล้วมันก็เวียนว่ายตายเกิด องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้กลับมาราธาตุรู้ ให้มันศึกษาตัวมันเอง ให้มันเข้าใจตัวมันเอง

จิตเดิมแท้นี้ฟ่องใส จิตเดิมแท้หมองไปด้วยอุปกิเลส จิตเดิมแท้นี้ฟ่องใส จิตเดิมแท้นี้จะเป็นผู้ข้ามพ้นกิเลส ไอ้ความฟ่องใส ไอ้ธาตุรู้ ไอ้สังขารอันนี้มันจะข้ามพ้นของมันไป แล้วข้ามอย่างไร แล้ววิธีการข้ามอย่างไร ถ้ามันทำตรงนี้ได้ มันเข้าใจตรงนี้ได้มันจะเข้าใจหมด

ในเมื่อภวาสวะ ฐิติจิต จิตเดิมแท้นี้ฟ่องใส จิตเดิมแท้นี้เศร้าหมองด้วยอุปกิเลส จิตเดิมแท้นี้ฟ่องใส จิตเดิมแท้นี้เป็นผู้ข้ามพ้นกิเลส แล้วเวลามันข้ามพ้นมันข้ามพ้นอย่างไร ถ้ามันข้ามพ้นเห็นไหม อริยสัจ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค เวลามรรคญาณ สังขารมันหมุนของมันไป เวลา นิโรธมันเกิดรู้แจ้งของมันขึ้นมา สังขารมันอยู่ที่นี้

ถ้าสังขารอยู่ที่นี้ เห็นไหม พุคชะเยอะเลยละ เพื่อจะให้เห็นว่าสิ่งที่เราต้องทำ ประเพณี วัฒนธรรมก็เรื่องหนึ่ง แต่ถ้าในหัวใจของเรา สิ่งที่เป็นนามธรรม สิ่งที่สังจะความจริง ข้อวัตร ปฏิบัติ สังขาร ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ศาสนธรรมคำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสำคัญที่สุด ถ้าสำคัญแล้วมันจะพิสูจน์กันที่ไหนละ

ถ้าการพิสูจน์ เราถ้าพิสูจน์ได้ก็เป็นสมบัติของเรา ถ้าเราพิสูจน์ไม่ได้ เราอ่อนวอน เราขอเอา เราไปดูสมบัติของคนอื่น ครูบาอาจารย์ เราไปแสวงหาท่าน เราไปดูสมบัติของท่าน ถ้าท่านมีสมบัติของท่านจริงนะ ท่านจะไม่หวั่นไม่ไหว นี่สังขาร ทนต่อการพิสูจน์

แต่ถ้าท่านไม่มีสังขารจริงนะ กาลเวลาพิสูจน์คน เวลาทำให้อันนั้นเปลี่ยนแปลง มันเปลี่ยนแปลง มันเร่ร้อนของมันไป เราพิสูจน์กันตรงนั้น ถ้าพิสูจน์ตรงนั้น พิสูจน์ที่นั่นแล้ว ถ้ามันมั่นใจแล้ว เราก็จะพิสูจน์ใจของเราแล้ว พิสูจน์ใจของเรา ทำตามท่านบอก ทำตามท่านสอน

ผู้นำสำคัญนะ ทางที่ไม่เคยเดิน คูตี เขามาวัดนี้หลงทั้งนั้นแหละ ไครมาวัดบอกหลงๆ ทั้งนั้นแหละ แล้วความรู้สึกของเรามันต้องก้าวเดินไปบนอริยสัจ มัคโค ทางอันเอก แล้วทางที่จิตต้องก้าวเดินไปใครจะบอกล่ะ ใครจะบอก

พระไตรปิฎกคือแผนที่ เราศึกษาแผนที่กันมาทั้งหมด แล้วก็เอาแผนที่มานั่งเถียงกันว่าแผนที่ใครถูก แผนที่ใครผิด แล้วเดินไปทางไหนถูก เดินไปทางไหนผิด

แต่ครูบาอาจารย์ที่ท่านก้าวเดินไปแล้ว เราเดินถูกเดินผิด ท่านจะชี้บอกเราเลย ถ้าชี้บอกเราอันนั้น เห็นไหม ที่ไปฟังธรรมๆ เพื่อเหตุนี้ไง ฟังธรรมเพื่อค้นคว้าเข้ามาสู่ใจของเราไง ถ้าเข้าไปสู่ใจของเรา เข้าไปสู่จิตติจิต สมถกรรมฐาน ฐานที่ตั้งแห่งการงาน

หน้าที่การงานที่ทำมาหากิน ทำมาจนพอแรงแล้ว งานนี้เป็นสมบัติของโลก ทรัพย์สมบัติทิ้งไว้ให้กับโลก ชื่อเสียงเรียงนามก็ทิ้งไว้ให้กับโลก แล้วจิตใจนี้มันมีสมบัติอะไรของมัน มันจะไปไหนของมัน

เราทำที่นี่ เราค้นคว้าที่นี่ แล้วพอลึกลับที่สุด เห็นไหม หลวงตาท่านบรรลุธรรมที่วัดคอยธรรมเจดีย์ ๒,๐๐๐ กว่าปีห่างจากพระพุทธเจ้ามานะ ท่านกราบแล้วกราบเล่า กราบแล้วกราบเล่า ท่านกราบอะไรนะ ทำไมท่านบรรลุธรรมท่านกราบ ท่านซาบซึ่งใจขนาดนั้น ค้นคว้าเกือบเป็นเกือบตาย หามาเกือบเป็นเกือบตาย เวลาเจอแล้วมันเจอที่ไหนล่ะ เจออยู่กลางหัวอกนี่

ฉะนั้น เราฟังธรรมๆ เราเป็นชาวพุทธ เราภูมิใจว่าเราเป็นชาวพุทธแล้วพบพระพุทธศาสนา วันนี่วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา เพราะพระอรหันต์ ๑,๒๕๐ องค์ของแท้ๆเลย มีอยู่จริง แล้วมีอยู่จริง เราศึกษาอย่างนั้นแล้วเป็นเป้าหมายของเรา แล้วเราพยายามเอาสิ่งนี้ให้หัวใจมันมีที่พึ่งที่อาศัย ที่เกาะเกี่ยว แล้วพยายามค้นคว้าของเรา ทำของเรา

เราอยากได้สมบัติอย่างนั้น เราอยากได้ความสุขอย่างนั้น เราอยากได้สุขที่แท้จริงอย่างนั้น เราจะต้องประพฤติปฏิบัติ เราต้องเอื้อเพื่อกับหัวใจของเรา ข้างนอกใครจะเอื้อเพื่อไม่เอื้อเพื่อกับเรานั้นเรื่องหนึ่ง แต่ถ้าเราเอื้อเพื่อคือศรัทธา เอื้อเพื่อคือให้โอกาสกับใจเราเอง เอื้อเพื่อคือให้จิตใจเรามีทางอันเอก มีมัคโค มีทางเดิน เอื้อเพื่อหัวใจเรา เอื้อเพื่อตัวเรา ถ้ารักตน อตุตา หิ อตุตโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน เอวัง